

Bredgatan 19 -21 LUND

Överenskommelse om Idéburet Offentligt Partnerskap

- mellan Socialförvaltning i Lund och
Vänskapens hus

1 juni 2021

Överenskommelse om Idéburet Offentligt Partnerskap

Bakgrund

Vänskapens hus startade sin verksamhet på 1960-talet och har sedan starten vuxit genom både fler aktiviteter och fler deltagare. Föreningen har sedan start arbetat för ett hållbart samhälle utifrån både ett socialt och resursbevarande perspektiv. En naturlig del för föreningen under alla år har i detta sammanhang varit återbruk och nyttjade av ett hus med gamla anor. Miljön i fastigheten är viktig och den som engagerar sig eller enbart visats i huset har ett ansvar att medverka till en hemlik miljö genom exempelvis bidra till att reparera inventarier. Engagemang kring miljön skapar gemenskap och stärker människors självkänsla.

Verksamheten finns på Bredgatan 19 och 21 i centrala delarna av Lund sedan 1977. Vänskapens hus i Lund är en förening som inrymmer ett antal verksamheter och stöd- och självhjälsgrupper. Varje grupp lyder under föreningen Vänskaps hus stadgar men bedriver sin verksamhet självständigt. Utöver dessa fasta verksamheter är Vänskapens hus även öppet för ett flertal grupper som utnyttjar lokalerna sporadiskt och vid behov. Föreningen leds av en styrelse och är politiskt och religiöst obunden och icke kommersiell. Den övergripande målsättningen är att verka för gemenskap, förebyggande hälsoarbete och rehabiliterande samvaro genom att erbjuda sociokulturella aktiviteter, gruppverksamheter för självhjälp och psykosociala stödkontakter. Föreningen utgör också en fysisk mötesplats och avser att vara ett komplement till samhällets resurser.

Detta idéburna offentliga partnerskap har som utgångspunkt att Socialförvaltningen i Lund och Vänskapens hus tillsammans ska möta samhällsutmaning gällande konsekvenser utav missbruk- och beroendeproblematik. Konsekvenser av missbruk och beroende är stora för den enskilde, dess närstående och för samhället i stort. Vänskapens hus som förening möjliggör för volontärsdrivna självhjälsgrupper att kunna verka i Lund med ett brett utbud av grupper utifrån olika former av missbruk och beroende. Socialnämnden har ett utvecklingsmål gällande att stärka självständighet och självbestämmande för personer med missbruk- och beroendeproblematik. Samhällets stöd genom hälso- och sjukvården och socialtjänstens insatser samt det förebyggande arbetet som sker inom kommunen behöver kompletteras och utvecklas i samverkan med den kunskap och det engagemang som finns inom Vänskapens hus.

Tolvstegsgrupperna inom Vänskapens hus riktar sig till grupper där deltagaren har ett problem med ett missbruk eller ett beroende. Det finns även verksamhet som riktar sig till anhöriga till personer med ett missbruk- eller en beroendeproblematik. Deltagande i grupperna är anonymt vilket kräver att Vänskapens hus organisera andra aktiviteter i lokalerna utifrån dessa förutsättningar. Det är en stor verksamhet som möter många människor. De olika tolvstegsgrupperna leds inte av professionella behandlare, utan är fristående och egenfinansierade självhjälsgrupper där personer med exempelvis alkohol- eller drogproblem kan möta andra i samma situation. Grupperna leds av personer med egna erfarenheter av beroendeproblem och tolvstegsprogrammet. Verksamheten är öppet för alla som vill sluta använda droger. Stödet syftar till att ge kunskap och insikt om negativa konsekvenser samt möjliggöra en gemenskap och ett individuellt mentorskap. Möjligheten till identifikation med andra i samma situation ses som en central komponent i stödet. Inom verksamheten möjliggörs även öppna möten där anhöriga och andra viktiga närstående bjuds in för gemensam dialog.

Utöver den särskilda samhällsutmaning gällande missbruk- och beroende som överenskommelsen avser, innefattas även ett samarbete för att möjliggöra framtida gemensamma aktiviteter för att motverka ensamhet och isolering. Ensamhet och isolering har av Lunds kommun identifierats som ett särskilt prioriterat område. Från samverkansplan Överenskommelsen, under prioriterat område "Hälsosamma levnadsvanor" önskas att samverkansformer utvecklas mellan parterna som främjar ett hälsosamt liv för alla. Fokus ska finnas på att förebygga ensamhet och psykisk ohälsa. Ensamhet och isolering är ett folkhälsoproblem som kan leda till att enskilda kan få såväl psykiska som fysiska symtom. Ett socialt stöd och/eller en gemenskap stärker hälsan och välmående hos individen. Att möta denna samhällsutmaning kräver att fler verksamheter inom Lunds kommun och fler idéburna organisationer engageras. Vänskapens hus är i detta avseende en viktig part eftersom de bedriver en mångfald av verksamhet samt att denna utmaning är central i Vänskapens hus verksamhetsidé – att verka rehabiliterande genom medmänsklig samvaro i en hemlik miljö. Överenskommelsen innefattar en grund för ett framtida samarbete inom detta område. Vänskapens hus når genom sin verksamhet ut till även den åldrande befolkningen och kan bidra med aktiviteter för att stärkas äldres hälsa.

Värdegrund för partnerskapet

Ett Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) ska bygga på respekt för varandras olika roller och förutsättningar. Öppenhet och dialog ska råda vilken ska kännetecknas av ömsesidig tillit, lyhördhet och förståelse. Även långsiktighet, transparens och acceptans för kritik är centrala i partnerskapet. Vidare bygger överenskommelsen på varsam och respektfull hantering av de offentliga medel som möjliggör verksamheten inom partnerskapet.

Denna IOP är framtagen utifrån de principer som beslutades av kommunfullmäktige 31 januari 2019: § 16 i *Överenskommelse mellan Lunds kommun och idéburen sektor*. Syftet med Lunds Överenskommelse är att på ett strukturerat sätt stärka förutsättningarna för samverkan mellan de båda parterna. Överenskommelsen ska även bidra till att öka föreningars och organisationers och enskilda Lundabors engagemang och medverkan i demokratiska processer och samtal. Överenskommelsen innebär inte att det kommunala ansvaret för välfärdsfrågor och välfärdsutvecklingen i Lund ska flyttas över till idéburen sektor. Överenskommelsen ska leda till att parterna får ökad kunskap om varandras roller, förutsättningar och möjligheter. Fullmäktiges beslut den 27 augusti 2020 §218 genomförs genom denna överenskommelse då föreningen möjliggörs ett långsiktigt hyreskontrakt genom socialförvaltningen för fastigheten Sankt Peter 39 samt att ett stöd till den socialt motiverade verksamheten som bedrivs genom föreningen.

När en offentlig instans och en idéburen organisation ingår ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) stärks samspelet mellan den offentliga och idéburna sektorn. Detta stärker demokratin och delaktigheten ökar. Utöver den särskilda samhällsutmaning som överenskommelsen avser är det ett utvecklande av en form av samarbete mellan ideell sektor och Socialförvaltningen i Lund.

Syftet och mål med partnerskapet och verksamheten

Överenskommelsen syftar till att möjliggöra fortsatt utveckling av de volontärsdrivna självhjälpsgrupperna som möjliggörs genom föreningen Vänskapens hus genom stärkt samverkan med socialförvaltningen. Socialförvaltningen i Lund har ett flertal biståndsgrundade insatser som ges till personer med missbruk- och beroendeproblematik.

Verksamheten som bedrivs inom Vänskapens hus når en bredare målgrupp med missbruk och beroendeproblematik samt kan genom den gemenskap som skapas i grupperna vara ett viktigt stöd i den enskildes rehabilitering och är i detta avseende ett viktigt komplement till socialtjänsten. Verksamheten inom Vänskapens hus är tillgänglig och mångfalden av övriga verksamheter möjliggör många stödjande sysselsättningsaktiviteter för målgruppen.

Syftet med överenskommelsen är att socialförvaltningen och representanter för tolvstegsgrupperna inom AA (Anonyma Alkolister) och NA (Anonyma Narkomaner) ska stärka samverkan för att förbättra stödet till personer med missbruks- och beroendeproblematik. Syftet med den stärkta samverkan är att möjliggöra introduktion till dessa självhjälsgrupper då det bedöms vara ett stöd som kan vara den enskilde till hjälp. Detta kan ske exempelvis efter att den enskilde fått stöd- och behandling genom insatser från socialtjänsten. På motsvarande sätt ska ledare för självhjälsgrupper kunna stödja enskilda gruppmedlemmar till att ta kontakt med socialförvaltningen när det finns behov av mer stöd än vad självhjälsgrupperna och/eller mentorer kan bidra med. Stödet från tolvstegsgrupperna är ett komplement till socialtjänstens insatser.

Som en första fas i att stärka samverkan inom ramen för denna överenskommelse ska representanter för AA och/eller NA informera om sin verksamhet årligen för relevant personal inom socialförvaltningen i Lund. Socialförvaltningen ska ansvara för att organisera mötena. Målet är att öka kunskapen om denna verksamhet inom socialförvaltningen samt bygga tillit mellan organisationerna och förvaltningen för att möjliggöra fler kontaktvägar som kan stärka stödet till personer med missbruks- och beroendeproblematik.

Målgrupp:

Personer med missbruk- och beroendeproblematik samt deras anhöriga eller andra närstående.

Indirekt målgrupp:

Verksamheten riktar sig också indirekt till alla lundabor i Lund genom att verka för gemenskap. Genom gemenskap motverkas isolering och utanförskap och stärker individens psykiska hälsa. Öppna hus för människor i alla åldrar, könstillhörigheter och etniciteter anordnas regelbundet både inomhus och i trädgården av föreningen.

Partners

Detta IOP är upprättat mellan:

Offentlig part: Socialförvaltningen i Lund

Ideell icke vinstdrivande part: Vänskapens hus; organisationsnummer 845000-8175

Vänskapens hus är en icke vinstdrivande, politiskt obunden organisation som arbetar utifrån alla människors lika värde. Deras arbete utgör såväl ett mervärde för de människor de möter som ett komplement till kommunens verksamheter genom en form som de offentliga aktörerna inte kan erbjuda.

Parternas inbördes relation

Undertecknande parter i denna överenskommelse betraktas som självständiga och jämbördiga aktörer. Varje parts integritet och oberoende ska respekteras. Parterna ansvarar var för sig för sin insats i arbetet och varje parts särart och mervärde ses som en tillgång för partnerskapet.

Överenskommelsens form och utgångspunkt

Varje ingående part i överenskommelsen ska följa de beslut som kommunfullmäktige i Lund eller annan myndighet fattar som har påverkan på verksamhet och målgrupp utifrån kommunfullmäktiges budget. De ingående parterna i överenskommelsen förbinder sig att följa tillämpliga lagar, författningar samt normer och föreskrifter som utfärdats av statliga och kommunala myndigheter. Föreningen Vänskapens hus är ensam arbetsgivare för den egna personalen och är ensam bärare av arbetsgivaransvar i förhållande till denna personal.

Överenskommelsen reglerar syfte och värdegrund för arbetet med målgruppen samt de ingående parternas specifika insatser formulerade i text nedan. Insatserna kan vid behov och över tid förändras, vilket ska ske i första hand genom dialog. Vid förändringar som har påverkan på syfte, värdegrund och finansiering ska överenskommelsen omförhandlas. Socialförvaltningen bedömer att Vänskapens hus verksamhet är unik i sitt slag utifrån överenskommelsen målgrupp och syfte. Särskilt med beaktande av att närhetsprincipen är av avgörande betydelse för partnerskapets genomförande. Uppdragsgivaren har, med utgångspunkt från sin lokalkännedom, funnit att det inte finns någon alternativ aktör som kan tillhandahålla de tilltänkta aktiviteterna för den specifika målgruppen med motsvarande kvalitetsinnehåll inom kommunens närområde.

Idéburet Offentligt Partnerskap kommer att tillämpas på grund av följande skäl:

- Verksamheten sker på initiativ av den idéburna ideella organisationen Vänskapens hus.
- Verksamheten är ett led i att förverkliga en politisk beslutad plan, där de idéburna organisationer insatser är viktiga.
- Verksamheten kan inte ses som en del av det normerade föreningsbidraget.
- Det finns inte en marknad eller en konkurrenssituation att vårda inom det här området.
- Båda parter är med och finansierar verksamheten (via pengar eller andra insatser).
- Verksamheten detaljregleras inte från kommunen.
- Verksamheten bidrar till lokal utveckling och delaktighet i samhället.
- Varken den offentliga organisationen eller den idéburna organisationen vill göra den idéburna organisationen till underleverantör, utan istället en fortsatt fri och självständig aktör.

Utöver ovan punkter gäller även för socialnämnden att överenskommelser ska rymmas inom befintlig budgetram och vara tidsbegränsade till att maximalt gälla i tre (3) år samt i övrigt följer Riktlinjer för socialnämnden gällande överenskommelser om Idéburet offentligt partnerskap (IOP) beslutade 2020-11-11 §167. För att socialförvaltningen ska kunna fullfölja överenskommelsen krävs att socialnämndens driftbudget ökas för år 2021, 2022 och 2023.

De ingående parterna i överenskommelsen ska i de situationer som är lämpliga, beskriva att verksamheten och de insatser som utförs, sker som ett Idéburet Offentligt Partnerskap parterna emellan.

Parternas respektive insatser

Vänskapens hus

- Vänskapens hus i Lund ska upprätthålla lokaler för 12-stegsgupper för att möjliggöra stöd till personer med missbruks- och beroendeproblematik samt deras närstående med möjlighet till anonymitet.

- Som en första fas i att stärka samverkan inom ramen för denna överenskommelse ska representanter för AA och NA informera om sin verksamhet årligen för relevant personal inom socialförvaltningen i Lund. Vänskapens hus ska säkerställa att socialtjänsten kan ta kontakt med utsedda kontaktpersoner för 12-stegsgrupperna i enskilda ärenden.
- Vänskapens hus i Lund är en förening som i lokalerna på Bredgatan 19 och 21 ska inrymma andra verksamheter och föreningar utöver 12-stegsgrupperna. Inom lokalen som Vänskapens hus verkar i ansvarar föreningen även för bokningsbara lokaler till andra föreningar och verksamheter. Utöver dessa fasta verksamheter är Vänskapens hus även öppet för ett flertal ideella organisationer som nyttjar lokalerna vid behov enligt överenskommelse med Vänskapens hus. Varje verksamhet och förening lyder under föreningen Vänskapens hus stadgar men bedriver sin verksamhet självständigt. All verksamhet inom lokalen ska vara icke vinstdrivande, politiskt obunden samt verka utifrån alla människors lika värde.
- Verksamheten ska vara öppen för alla som är intresserade, inte bara dem som är i behov av stöd.
- Vänskapens hus ansvar för lokalen regleras i särskilt hyresavtal. I ansvaret för lokalen innefattas bland annat ansvar för det systematiska brandskyddsarbetet som hyresgäst. Representanter för styrelsen ska slutföra utbildning i systematiskt brandskyddsarbete under år 2021.
- Vänskapens hus ska ansvara för administration, ledning och organisering av arbetet i lokalerna samt föreningens sociokulturella aktiviteter som t ex marknader, alternativt jul- och nyårsfirande, lördagsöppna kulturkvällar och sommarcafé.
- Vänskapens hus ska säkerställa att en funktion har daglig tillsyn över lokalen i enlighet med framtagna ansvarsgränser mellan hyresvärd och hyresgäst.
- Vänskapens hus ska tillsammans med andra föreningar och med kommunala förvaltningar medverka i arbete för att möjliggöra ett likvärdigt handhavande gällande nyttjande av möteslokaler.
- Vänskapens hus ska medverka i arbetet med att utveckla samverkan tillsammans med Lunds kommun och andra idéburna organisationer gällande samhällsutmaningen ensamhet och isolering.
- Vänskapens hus ska två gånger per år redovisa hur verksamheten utvecklas. Detta sker både kvantitativt (exempelvis antal aktiviteter, antal anonyma deltagare i självhjälpgrupper, volontärstimmar) samt kvalitativt (startade aktiviteter, projekt och/eller exempel på hur verksamheten bidragit till att minska samhällsutmaning gällande missbruk- och beroende).

Socialförvaltningen i Lund

Socialförvaltningen i Lund har följande del i överenskommelsen

- Socialförvaltningen ska bidra till överenskommelsen med finansiering, se *Ekonomi*
- Socialförvaltningen ska ansvara för att organisera mötena mellan relevant personal samt med representanter för NA och AA en gång om året.
- Socialförvaltningen ska i samarbete med hyresvärderna Lundafastigheter erbjuda Vänskapens hus styrelse en utbildning i systematiskt brandskyddsarbete.
- Socialförvaltningen ska bistå Vänskapens hus gällande kontakter med andra delar av Lunds kommun som avser att bidra till stöd till målgruppen i samhället samt medverka till att sprida information om verksamheten.

- Socialförvaltningen ska samordna och arrangera styrgruppsträffar med Vänskapens hus.
- Socialförvaltningen ansvarar för upplåtelse av lokal till Vänskapens hus från andra halvåret år 2021 i denna överenskommelse.

Utveckling av samarbete för att möta ensamhet och isolering

Ensamhet och isolering har av Lunds kommun identifierats som ett särskilt prioriterat område. Från samverkansplan Överenskommelsen, under prioriterat område ”Hälsosamma levnadsvanor” önskas att samverkansformer utvecklas mellan parterna som främjar ett hälsosamt liv för alla. Fokus ska finnas på att förebygga ensamhet och psykisk ohälsa. Ensamhet och isolering är ett folkhälsoproblem som kan leda till att enskilde kan få såväl psykiska som fysiska symtom. Ett socialt stöd och/eller en gemenskap stärker hälsan och välmående hos individen. Att möta denna samhällsutmaning kräver att fler verksamheter inom Lunds kommun och fler idéburna organisationer engageras. Vänskapens hus är i detta avseende en viktig part eftersom de bedriver en mångfald av verksamhet samt att denna utmaning är central i Vänskapens hus verksamhetsidé – att verka rehabiliterande genom medmänsklig samvaro i en hemlik miljö. Överenskommelsen innefattar en grund för ett framtida samarbete inom detta område.

Vänskapens hus anser att den ofrivilliga ensamheten sätter sig som smärta, rädsla och osynligt hinder i kroppen och tanken. Föreningens aktiviteter bidrar genom att den enskilde får stöd genom deltagande i sociokulturella verksamheter – där den enskilde utifrån eget önskemål efterhand kunna aktivt medverka och ta plats i ett socialt sammanhang.

I dialogerna kring ett framtida samarbete har särskilt äldres ensamhet berörts och det har förts dialog mellan kultur- och fritidsförvaltning samt vård- och omsorgsförvaltning på vilket sätt Vänskapens hus skulle kunna medverka i att förbättra stödet till ensamma äldre.

Styrning och uppföljning av överenskommelsen

Styrgrupp utgörs av de ansvariga företrädarna för parterna enligt nedan.

Styrgruppens uppdrag:

- Ansvarar för att den gemensamma målsättningen och intentionen i den ingångna överenskommelsen följs.
- Följa upp att varje ingående part bär ansvaret för sin del av insatserna i enlighet med ovan.
- Styrgruppen följer upp verksamheten via verksamhetsrapporter vid minst två (2) tillfällen på ett år (hel- och halvår). Styrgruppen ska sammanträda en gång per halvår och socialförvaltningen ansvarar för kallelse och dokumentation av styrgruppens sammanträde.
- Vid beslut om förändringar och korrigeringar av insatser eftersträvas att beslut fattas i konsensus
- Att styra och leda upplägg för gemensamma utredningar samt säkerställa att resultatet av utredningar blir kända i den egna organisationen.

Styrning och uppföljning av överenskommelsen

Följande funktioner ska ingå i styrgrupp:

- Utvecklingschef/utvecklingssekreterare – sammankallande. (Socialförvaltningen)
- Verksamhetschef/enhetschef – Vuxen (Socialförvaltningen)
- Ordförande (Vänskapens hus)
- Styrelseledamöter (Vänskapens hus)
- Övriga representanter som anställd av Vänskapens hus, Föreningsrepresentanter som använder lokalen, Förvaltare av lokalen, andra tjänstepersoner från Lunds kommun m.fl. kan adjungeras in vid behov.

Uppföljningsrapporter

Årlig uppföljningsrapport: En uppföljningsrapport på årsbasis som utöver underlaget från halvårsrapporterna där övriga mål och ambitioner följs upp som finns i IOP-överenskommelsen. Årsrapporten ska också lyfta fram resultat som har en mer kvalitativ utgångspunkt. Denna rapport syftar till att kunna användas internt i kommunen för att följa upp IOP-överenskommelsen. Rapporten ska följa för ändamålet avsedd mall.

Kontaktpersoner

Socialförvaltningen:

Johan Larsson Boström, Utvecklingschef, johan.larssonbostrom@lund.se

Vänskapens Hus:

Bodil Nilsson, ordförande

Period för överenskommelse

Det Idéburna Offentliga Partnerskapet gäller från 2021-10-01 till 2023-12-31.

Parterna har för avsikt att senast 2023-03-31 göra en översyn om överenskommelsen ska få en fortsättning eller inte. Vid detta tillfälle ska socialförvaltningen pröva om en fortsättning ska aktualiseras i samma eller annan inriktning.

Ekonomi

Verksamheten som omfattas av det Idéburna Offentliga Partnerskapet finansieras av Socialförvaltningen:

- År 2021 med 62 500 kronor samt fritt nyttjande av lokal på Bredgatan 19 och 21 enligt särskilt andrahandskontrakt från 1 oktober år 2021.
- År 2022-2023 med 250 000 kr per kalenderår samt fritt nyttjande av lokal Bredgatan 19 och 21 enligt särskilt andrahandskontrakt. Årlig ersättningsjustering följer den priskompensation som socialnämnden ges av kommunfullmäktige i den årliga budgeten från år 2022.

För att socialförvaltningen ska kunna fullfölja överenskommelsen krävs att socialnämndens driftbudget ökas för år 2021, 2022 och 2023. Socialnämndens finansiering är en delfinansiering av Vänskapens hus totala verksamhet utifrån att verksamheten till största del genomförs med hjälp av volontärer.

Ekonomiska villkor och fakturering

Socialförvaltning del av finansieringen betalas ut vid två (2) tillfällen per år.
Föreningen Vänskapens hus ska följa fakturering enligt särskild rutin.

Omförhandling, hävningsrätt samt tvist

Om betydande avvikelser från verksamhetsplan och budget sker ska parterna medverka i en dialog innan förändringar genomförs. Förändringarna ska förankras och beslutas av behöriga representanter.

Om någon av parterna inte uppfyller villkoren för överenskommelsen eller brister i sina åtaganden, eller det råder väsentligt förändrade omständigheter så ska medverkande parter föra en dialog om huruvida överenskommelsen kan fortsätta. I sådana fall är uppsägningstiden 3 månader.

Part kan häva denna överenskommelse om någon motpart inte fullföljer sina åtaganden och rättelse inte sker utan dröjsmål. Vid händelse av att överenskommelsen hävs blir parten återbetalningsskyldig för delar eller hela summan som Socialförvaltningen i Lund har betalat ut inom ramen för denna överenskommelse.

Om tvister uppstår ska dessa i första hand lösas genom dialog mellan parterna.

Underskrifter:

Denna överenskommelse är upprättat i två (2) likalydande exemplar där parterna tagit var sitt original.

Lund 2021-
För Socialförvaltningen

Annika Pettersson, socialdirektör

Lund 2021-
För Vänskapens hus

Bodil Nilsson, Ordförande

Olof Sahlström, Kassör